

הגיונות פסח לא תש

[תשל"א]

פסח שנת תשל"א.

אל תקרי תשל"א – קרי: לא תש.

כי לא תש כוח ישראל, לאחר שלושת אלפים וחמש מאות שנות מסות ומריבות וְגלויות והשמדות, לאחר כל מה שעשו ועושים לו גויים בחוץ, לאחר כל מה שעשו ועושים בו דתן ואבירם ומרגלים מבפנים. הוא חי וקיים וחזק, ושוב מכה במצרים על ים סוף, (הערה 1) ושוב עומד בפני פרעונים אדומים בעוצמה שכזאת ובתביעה שכזאת: שֶׁלַח אֶת עַמִּי. (הערה 2)

אֵי עִם בְּעוֹלָם כְּמוֹהוּ?

מפסח בגטו ורשה הבוער והגוסס (הערה 3) – עד פסח במחנות צה"ל מהחרמון ועד ים סוף, ומרפידים עד יריחו.

וְלֹא־הָיָה מִלִּים מוֹדֵרְנִיּוֹת וְזֵרוֹת דּוּקָא :

אֵי עִם בְּעוֹלָם, נונקונפורמיסטי כעם ישראל, מורד בממסדי כל הגויים – מנמרוד ועד ברז'ניב? (הערה 4)

נקרע לגזרים, משוסף בחרבי צלב, משוסע בקרסים, נדחס בפטישי סטאלין – חוצה אוקיינוסים של דם – ושוב חי וקיים ואדיר בארצו, וגא וגואה מניו-יורק ועד מוסקבה.

אֵי עִם בְּעוֹלָם בְּדוּמָה לּוּ?

ולא נחריש

”ה' יילחם לכם ואתם תחרישון?”

לא. מכל-מקום לא היום; היום ייאמר: אם לא נחריש – ה' יילחם לנו, גם ה' יילחם לנו. (הערה 5)

ואימתי נתברר לו להקדוש ברוך הוא כי ראוי משה להיות מושיע לישראל?

לא בתיבת הגטו המזופת, ולא בארמון פרעה המפואר, כי אם בצאתו מבית פרעה אל אֶחָיו ובראותו איש מצרי – קצין השלטון האדיר ביותר בעולם אותה שעה – מכה איש עברי מאֶחָיו...

וְיַךְ אֶת הַמִּצְרִי.

ולא שאל רשות, אף לא מפי ראשי הקהילה היהודית בגושן.

ראש וראשון ומורה דרך להגנה יהודית בגולה. (הערה 6)

ופתח ליציאת גלויות.

כנגד שלושה בנים

כנגד הרשע לא הוצב הצדיק – כי אם החכם.

כי בצדיקים בלבד לא תוכל לו, לרשע; אולי בעולם הבא, אך לא בעולם הזה. בעולם הזה לא די שתהיה צדיק, עליך להיות גם חכם.

ולקהות את שיניו של הרשע.

ואלה שניים שפאמצע? התם ושאינו יודע לשאול?

אל תקפח אותם חלילה; אל תמנע מהם לא הגדה ולא כופתאות. ורק היזהר מפני הרשאה להכריע. אל תניח להם להצביע, הם עלולים להצטרף אל הרשע, מתום או מטמטום. אל תהיה צדיק הרבה, ואל תאמר: הם שלושה ואני אחד, אכנע...

אל תהיה אחרי רבים לרעות.

למצות ולא להחמיץ

מצה על שום מה?

על שום שיש שעות בהיסטוריה שאסור להחמיצן, שאסור להתמהמה. אסור להיות רך כבצק.

וכזו היא שעתנו היום.

שעת גאולה וגאולים.

ומצווה וחובה לבער כל חמץ.

ומצווה וחובה למצות את האפשרויות כולן, את הכוחות כולם, למען היציאה השלמה מן הגלות ולמען הארץ השלמה, למען הגאולה השלמה.

שגדולה תהיה מקודמותיה כאשר גדול אוקיינוס הדמים של גלויותינו מים סוף, וקשים פרעונים של ימינו מפרעה של אז.

שני שבטים וחצי – חיל חלוץ – כבר ביבשה, ועשרה שבטים עוד בַּיָּם. (הערה 7)

עד יעבור עם ה'.

~~~~~

הערת סיום:

המאמר פורסם ב'החזית', גליון ל"ה, בניסן תשל"א.

הערות:

.1

המאמר נכתב כאשר שוררת 'הפסקת אש' לאחר שנות 'מלחמת ההתשה', שנים בהן פעל צה"ל באינטנסיביות נגד המצרים בגיזרת תעלת סואץ וים סוף, בתגובה להתקפותיהם. בשנות הלחימה נפלו בשורותינו – בחזית המצרית – 367 חללים; בצבא המצרי נספרו 10.000 הרוגים.

כאשר מזכיר אלדד את מכות מצרים "על ים סוף", הריהו מתכוון במיוחד – אל-נכון – לפשיטות שנערכו על שני האיים: האי גרין בצפון מפרץ סואץ (אב תשכ"ט), והאי שדואן בדרום המפרץ, במוצא לים סוף (שבט תש"ל).

.2

היו אלה שנים של התגברות המאבק נגד איסור יציאת היהודים מתחומי ברית-המועצות – בעוד השלטון הסובייטי מכביד את ידו על מסורבי העליה המתריסים נגדו, ושולח עשרות מהם למחנות מעצר בסיביר.

המאבק התעורר בארצות הברית ובישראל, בעצומות, בהפגנות ובשביתות רעב – ואף במוסקבה העזו הפעילים להפגין מול בניין הסובייט העליון, כחודש לפני כתיבת המאמר הזה.

.3

יש להזכיר כי מרד גטו ורשה פרץ כאשר פרצו הגרמנים לגטו בערב פסח תש"ג, על-מנת לחסלו. ההתנגדות הפתיעה את הגרמנים והם נסוגו. מאות אחדות של מורדים עמדו בגבורה – משך חודש ימים – נגד אלפי גרמנים, לרבות כוח משוריין. המרד דוכא לבסוף בהריסה מוחלטת של הגטו, ובשריפת הבתים על יושביהם.

.4

באותה תקופה היה ליאוניד ברז'נייב שליט ברה"מ בפועל, כ"ראשון בין שווים" בקרב ה"טרזיקה" השלטת, אשר השניים האחרים בה היו קוסיגין ופודגורני.

.5

בשורות אלה – ולהלן – נוקט אלדד עמדה פּוויכוח שהתנהל אז, האם הדרך הטובה יותר למען יהודי רוסיה היא "בשקט" או "ברעש". בכירי הממסד טענו שהם פועלים במדיניות "שקטה" – בלחשי דיפלומטים בחדרי חדרים – וההפגנות רק מזיקות; מארגני המחאות הקולניות טענו את ההיפך הגמור, שהמדיניות החשאית אינה משפיעה כלל על השלטון ברוסיה, ורק הבאשת ריחו פּעולם – פּרחובות ובתקשורת – תביא לתוצאות.

ממעקב אחרי 'תגובות' השלטון הסובייטי ללחצים המדיניים שהונעו בכוח דעת הקהל – עד לפתיחת השערים – ניתן ללמוד שצדקו אלה האחרונים.

.6

כאן רומז אלדד, אל נכון, לפעולתה של 'הליגה להגנה יהודית' בארצות-הברית, בראשותו של הרב מאיר כהנא. 'הליגה' היתה מן הראשנים והמובילים בהפגנות 'שֶלח את עמי' מול נציגויות רוסיה בארה"ב, וראשיה נאסרו לא פעם בגין "הפרות סדר".

.7

ב'מניין השבטים' אשר נוקט כאן אלדד, הוא מתכוון – אל נכון – ליחידות המליונים של מֶספֶר בני ישראל: באותה עת כבר היו במדינת ישראל שניים וחצי מליון יהודים (ויותר), ובתפוצות נמנו אז עשרה מליון (ויותר).